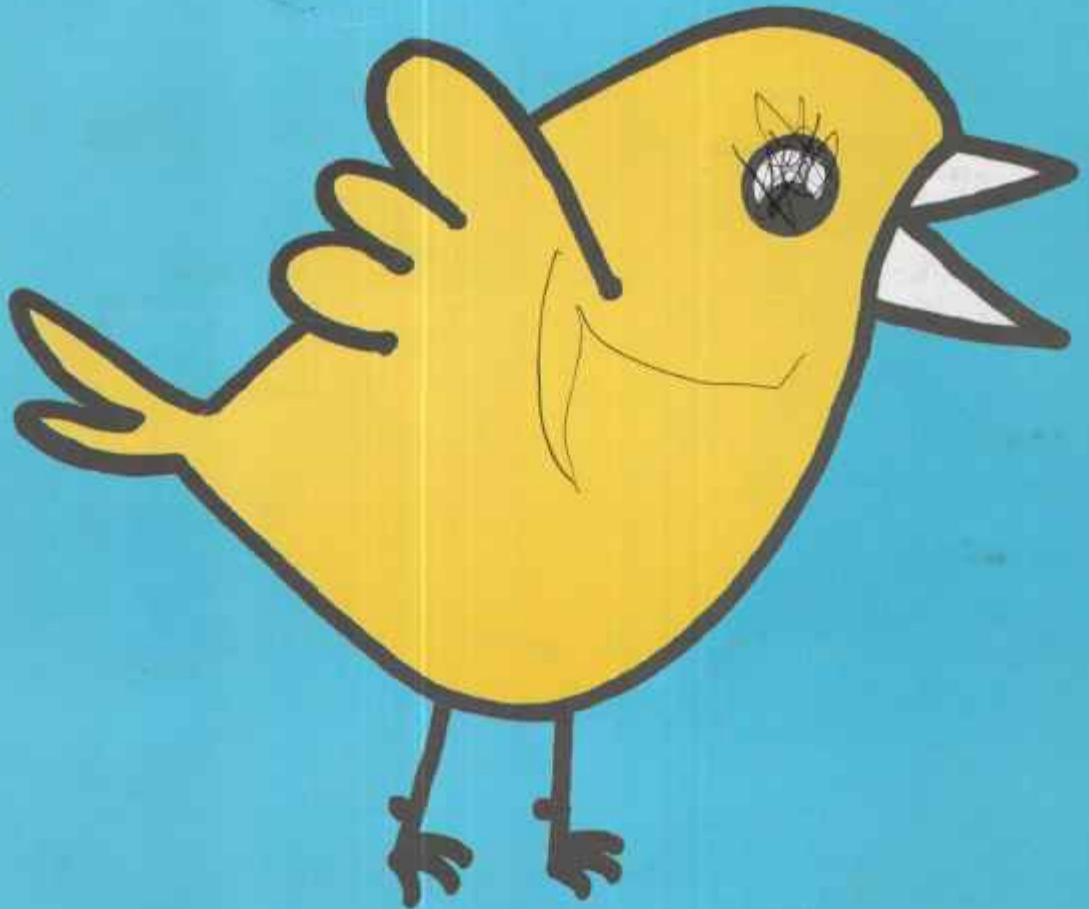

KIRMIZIFARE

ISSN 1300-3291

çocuklar için edebiyat dergisi

Cilt:5 Sayı: 64
Şubat 1997

Gönül Kuşu Türkçe'de...

Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990 tarihli, 2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye edilmiştir.

Kırmızıfare

ISSN 1300-3291
çocuklar için edebiyat dergisi

Cilt: 6 * Sayı: 64 * Şubat 1997

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Meral Alpay, Ferit Avcı, Yıldırım Derya, Mustafa Eremektar, Turan Yüksel

Ayda bir çıkar.

Fiyatı:200.000TL

Abonelik Bedeli:

Yıllık 12 sayı: 2.400.000TL

(Cilt kapağı yıl sonunda abonelere ücretsiz gönderilir.)

Yurtdışı: DM70.

Yurtdışı taahhütlü: DM85

*

Baskı: Ayhan Matbaacılık (629 06 83)

Cilt: Sema Cilt Evi (567 86 29)

*

MAVİBULUT YAYINLARI

Yeniçarşı Cad. 33 Ferah Ap. Kat:4 80060 Galatasaray İstanbul

Tel: (0212)252 63 75-76 * Faks: (0212)244 08 60

Kapak: "Gönül Kuşu" kitabından

Merhaba

Zor günler...

Yüreklendirici telefon ve mektuplarınız Kırmızıfare'yi hazırlayan bizleri çok sevindiriyor. Yakında gecikmelerimiz sona erecek ve hep birlikte sevineceğiz.

Arka kapağımızın içindeki "Kırmızıfare Dostları" arasında yer almak için yapmanız gereken şey hemen bize fotoğrafınızı göndermek. Yakın bir zamanda zaten göndermişseniz, yenisini göndermenize gerek yok. Bir süre sonra sizin de fotoğrafınız orada yer alacak demektir.

Kırmızıfare Postası'na yazılar bu sayıda Özel Yüzyıl İşil İlkokulu Yazarlar Kulübü üyelerinden geldi. Bu yazılardan birini, hepimize yönelik mesajlar da içerdiğini düşünerek burada sunuyorum. İşte Emirhan

Dumanoğlu'nun yazısı:

Müdürün fikirleri şöyle:

"Öğrenciler kendini yönetecek. Oy vererek demokratik olacağız. Ancak atılan sloganları, yani Yuuuuh!.. Muuuuh!.. gibi sözleri beğenmiyorum. Özellikle afişleri yırtmak terbiyesizliktir" diye konuştu, çünkü haklara saygı yok.

Bana göre müdürümüz Fikri Şimşek'in görüşleri çok doğru, ama bir de büyükler küçükleri baskı altında tutuyor, bence bu çok olumsuz bir şey. Ama ben aldırmayıp istediğim kişiye oy vereceğim çünkü ben özgür bir çocuğum.

Fatih Erdoğan

Kırmızıfare Postası

Kırmızıfare Yeniçarşı Cad. 33 Ferah Ap. Kat:4 Galatasaray İstanbul. Tel.:0212-252 63 75,0212-252 63 76. Faks.:0212-244 08 60

ANILARIM

EDA GÜNEŞ

Özel Yüzyıl İlkokulu, 3/D

Çınarcık'ta bir gündü ve ben koltuğun yaslanma yerinden oturma yerine zıplıyordum. Birden önümdeki cam sehpa düşmüştü. O zaman canım çok acıdı. Herkes sıraya dizilmiş, dudağımı tuttuğum elimi açmaya çalıştı. Bir tek Serra ablam elimi açabildi. Açtığına dudağımdan kan akıyordu. Dudağım patlamıştı. Hemen doktora götürdüler. Doktor dudağıma dikiş attı. Daha sonra evde hâlâ ağlıyordum. Neyse ki geceyarısı üçte uyuyabildim. Bundan sonra da artık koltuktan öyle ve diğer şekilde zıplamadım.

Antalya'da geziye çıkmıştık. Çok güzeldi bir sürü çiçek ve aynı zamanda şelale vardı. Oranın çoğunu belki de her yeri ni gezdik. O zamanda çok sevinçliydim. Orada şelalenin arkasına girdim ve çok ıslandım. O kadar güzeldi ki küçük mağaralara bile girdim. Yolda bile ağaçlar, çi-

çekler vardı. Kimin sigarası olduğunu bilmiyorum, ama benim tişörtümün arkasında yanık izi ile beraber delik açmış. Bundan sonra bahçeli büyük sarmaşıktı evimize geldik.

DAMLA DÖNMEZ

Özel Yüzyıl İlkokulu

YÜZÜKLER

Çeşit çeşit yüzükler
Küçük veya büyükler.
Her parmağa takılır,
Her parmakta dolaşır.
Evlerde sokaklarda,
Düğünlerde ve nişanlarda...
Kısacası
Her yerde ve zamanda
Yüzükler takılır.

ORMANDAKİ SEÇİM

BERKE YENER

Özel Yüzyıl ilkokulu, 4/D

Ormandaki hayvanların kralı aslan artık krallığı başkasına devredeceğini açıkladı.

Önce hayvanlar buna inanamadı. Aradan 1 gün geçti ve orman hareketlenmeye başladı. Herkes kendini aday gösteriyordu. Ben size iyi davranacağım, özgür bırakacağım türünden şeyler söylüyordu.

Ama genellikle büyük hayvanlar seçileceğe benziyordu. Mesela kaplan, panter ve başka büyük hay-

vanlar seçilebilirdi.

Ama en sonunda karınca başkan seçildi ve herkes çok şaşırıldı. Karınca herkese merhametli ve iyi davranıyordu.

KIZILCIK

İlk yemişini bu sene verdi,
Kızılçık,
Üç tane;
Bir daha seneye beş tane verir;
Ömür çok,
Bekleriz;
ne çıkar?

İlahi kızılçık!

Orhan Veli Kanık

3

1914'te İstanbul'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Ankara'da tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne devam etti. 1936'da Ankara'da PTT Genel Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. 1947'den sonra yaşamını yazarlık ve çevirmenlik yaparak kazanmaya başladı.

Bir gece Ankara'da belediyenin kablo döşetmek için kazdığı bir çukura düşerek ayağın 'an yaralandı. Dört gün sonra İstanbul'da bir dostunun evinde hastalandı ve kaldırıldığı Cerrahpaşa Hastanesi'nde beyin kanamasından öldü.

Orhan Veli, asıl ününü lise arkadaşları Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday'la birlikte yayımladığı "Garip" adlı kitabın adıyla anılan şiir akımını başlatarak kazandı.

Garip şiir akımı halkın beğenisine seslenmeyi ve onun gündelik yaşamını şiir malzemesi haline getirmeyi amaçlıyordu. *Nasır, cimbız, sol el* gibi kendisinden önceki şairlerin şiir konusu edinmeyecekleri birçok şey için şiir yazmıştı. "Kızılçık" da bunlardan biri!

Derleyen: Arzu Acar

Uyuyan Ebe

Sokağımızdaki evlerin tümü bahçesiz. Evlerin bahçeleri olmadığından, bahçe duvarları da yok. Açıkta kalan merdivenleri sarkık

dillerini çıkarmışlar. Bunları hiç düşünmeyip de çok farklı düşünenler de olabilir...

Dilleri dışarı sarkmış bu evlerin arasına sıkışıp kalmış bir de gecekondun var. Sokağımızın bahçeli olan tek evi bu. Sokağımızda iki tanecik de ağaç var: Biri bizim evin önündeki yaşlı kavak, diğeri de gecekondunun bahçesindeki incir ağacı.

Saklambaç oynarken genellikle gecekondunun mavi boyalı duvarına yumarız. Bir de saklanmak kolay olsun diye akşamları oynarız. Oyun birazdan başlar. Ben oynamaya-
cağım bugün. "Niçin?" diye şaşkınlıkla sorduğunuzu işitiyorum. Canım istemiyor...

dilleri andırıyor. Testere ağzı gibi diller. Bizim sokağa gelseniz, hemen aklınıza şu gelir: Şu kocaman evler yalan söylemişler. Yalan söyledikleri için dilleri ağızlarına sığmaz olmuş.

Şöyle düşünenler de olabilir: Karşılıklı dizilen bu evler, birbirlerine

Arkadaşlar oynarken coşarsam, belki oynarım.

Şu minicik Anıl da hiçbir oyundan geri kalmıyor. Anıl, Egemen'in kardeşi. İkinci sınıfa geçti.

Geçenlerde birdirbir oynuyoruz.

Resimler: Zerrin Cebeci

Gülten Karlı

"Ne rahat sokakları varmış! Her türlü oyunu oynayabiliyorlar." diye aklınızdan geçebilir. Düşündüğünüz gibi değil. Bir inşaat yüzünden sokağımız trafiğe kapatılmıştı... Nerede kalmıştım? Ha evet, birdirbir oynuyorduk. Anıl durur mu? "Beni de oynatır mısınız?" diye boyun bükünce onu da aldık oyuna. Egemen abisi yoktu o gün. Olsaydı Anıl'ı kesinlikle oynatmazdı. Anıl herkesten küçük. Kimsenin üzerinden atlayamadığı için ebelikten bir türlü kurtulamadı. "Sen oynama

Anıl. Bak hep ebe oluyorsun." dedim. Ağlamaya başladı.

"Oyna ama öylesine. Yalancıkta olsun. Atlayamazsan ebe olmazsın." Arkadaşlar da bu düşünceme katıldılar, "Anıl yalancıkta oynasın," dediler. Anıl daha çok ağlamaya başladı.

Dayanamadık, "Tamam tamam, ağlama. Gerçekten oynuyorsun," dedik. Tam düşündüğünüz gibi oldu. Anıl ebelikten bir türlü kurtulamadı. Hep aynı kişi ebe olursa, oyunun tadı çıkmıyor, biliyorsunuz. Oyunumuzun tadı çıkmayınca biz de oyunu bıraktık.

Saklambaç oyunu başlamak üzere.

Anıl, ağlaya sızlaya kendini oyuna aldırıldı bile. Mavi gözleri gülüyor. Sayışıyorlar. Sona kalan ebe olacak.

"Muraaat, gelsene!" Cem bu. Beni çağırıyor.

"Ben oynamıyorum."

"Niçin?"

"Canım istemiyor. Sonra belki oynarım."

Baran ebe. Tombul elleri-

mavi boyalı duvara koydu, yumdu. Bağıra bağıra sayıyor. Baran aramıza yeni katıldı sayılır. Çok seviyoruz onu. Hep gülüyor. Kızgın olduğunu bir kere bile görmedik.

"Ceeem, yeşil fiçinin arkasındasın. Seni gördüüm. Sobe sobe sobeee!"

Cem ayaklarını yere vurarak fiçinin arkasından çıktı. Tişörtüyle gözlüklerinin camını silerken Baran'a, "Otobüs mü bekliyorsun Baran? Ayrılısana ebe yerinden!" dedi.

"N'apalım. Şişkoyum, koşamıyorum. Herkes beni geçti... Anıl, seni de gördüm çık!"

Anıl saklandığı yerden:

"Gördüysen nerede olduğumu söyle," diye bağırdı.

"Arabanın arkasından çık. Sobe sobe sobe!"

Anıl, görüldüğünden emin olunca saklandığı yerden çıktı. Bu arada Egemen sobeledi. Kolay kolay ebe olmaz Egemen. Aranmak, bir türlü bulunamamak çok hoşuna gider.

6

Egemen' in sobelediğini gören Selin de çıktı yerinden. Ama Baran onu hemen sobeledi.

En son Şehriye kalmıştı. "Acaba nerede? Acaba nerede?" diyerek bakmıyordu Baran.

"İşte seni gördüüm," diye bağırıverdi. "Sobe sobe sobe! Çıksana Şehriye Şehriye gördüm seni. Kavağın arkasındasın."

Kavağın arkasına en çok Şehriye ile Selin saklanıyor. Çünkü ikisi de zayıf. Bazen Anıl da saklanıyor. Anıl, o denli ufak ki, tümünden gözükmez oluyor. Zaten onun ikinci sınıfa geçtiğini bilmeyenler, okula henüz gitmediğini sanıyorlar.

Anıl, kurtarılmak istemese de Egemen abisi kurtarmıştı onu. Sayıştılar, ebelik Selin de kaldı. Yumdu. Sonra Cem'de. Sonra yine Baran'da. Sonra Şehriye'de. Bir kere de Egemen'de. Ebe olmak için can atıyordu Anıl. Ama hiç ebe olamadı.

"Son kez oynuyoruz," dedi Egemen.

"Ben de oynayabilir miyim?" dedim.

"Oynamak istiyorsan, yumarsın," dedi Cem.

"Tamam, yumuyorum."

Patır patır kaçtılar. Saklandıkları yerleri tespit edebilmek için, uzaklaşan ayak seslerini iyice dinledim. Uzun sürmedi. Egemen de dahil hepsini sobeledim.

"Sayışalım," dedi Egemen.

"Olur. Say bakalım," dedik.

Yarım daire şeklinde dizildiler.

Oooo... por-ta-ka-lı soy-dum.

Baş-u-cu-ma koy-dum.

Ben bir ya-lan uy-dur-dum.

Du-ma du-ma dum.

Kır-mı-zı mum.

Egemen'in her hecesinde öne

çıkıyor, parmağıyla göğsüne vurarak, "Beni çıkarma. Beni çıkarma," diye sarı kafasını kaldırarak kopya vermeye çalışıyordu Anıl. Tam Selin'de kalacaktı ki, *mum-cu* dedi Egemen. Anıl çıktı, ebelik Selin'de kaldı. Selin hemen duvara dayanıp yumdu.

"Bana ne! Bana ne! Selin de kalmıştı. Ben ebe olacaktım! Niçin beni çıkardın?" diye tepinmeye başladı Anıl.

Toplandık. Yeniden sayıştık. Yerinde duramıyordu Anıl. İyice sabırsızlanmıştı. Sona kalmak için elinden geleni yapıyor, durmadan yer değiştiriyordu. Sona, Şehriye kaldı.

Anıl bu sefer:

"Sabahtan beri bekliyorum. Bir kere bile ebe olamadım!" diye ağlamaya başladı.

"Bir kerecik ebe olmayla bir şey olmaz. Bırakalım olsun. Çok istiyor," dedim Egemen'e. Söylemez olsaydım

keşke. Anıl bir tepinmeye başladı. Nasıl ağlıyordu ama. O kızgınlıkla terliklerini bir fırlattı. Biri arabanın üzerine, biri de benim kafama geldi. Kızmadım ona, üstelik hoşuma da gitti bu tepkisi. Tadını çıkarmak istiyordu oyunun. Kayırılmak hiç hoşuna gitmiyordu.

Egemen öylece duruyordu. "Tamam Anıl. Bu sefer, sen ebesin," dedim. Terliklerini buldum, giydirdim. "Hadi yum." Duvara dayadım onu. Gözyaşlarını elleriyle sildi, tişörtüne sürdü. Sayarken sesi titriyordu.

Önce Şehriye'yi gördü Anıl. Niyeti ebe olmak ya...

"Adı çorba olan kız vardı ya, onu gördüüm. Sobe sobe sobee!"

Cem, saklandığı yerden oynayarak çıktı. "Çömlek patladı! Onun adı çorba değil ki, Şehriye," dedi. Bunun üzerine biz de saklandığımız yerlerimizden çıktık. Anıl sevinerek yeniden yumdu. Yumdukça keyiflendi. Onu keyiflendirmek hoşumuza gitmişti ama, bir süre sonra sıkıldık.

Selin boynunu bükerek, "Çok yoruldum Anıl. Artık saklanmak istemiyorum," dedi.. "Yarın da oynarız. Hep sen yumarsın," dedik. Anıl bizi duymuyordu. "Hadi, hepiniz saklanın!" dedi, duvara dönüp yumdu.

Herkes yavaşça evine girdi. Eve girer girmez balkona çıktım. Hava iyice kararmıştı. Sayıyordu Anıl. Saydı saydı saydı... Birden başlayıp yüze kadar birçok kez

saydı. Ansızın sesi kesildi. Az sonra kapıda babasıyla Egemen abisi görüldü. "Uyumuş," dedi Egemen.

Babası kucakladı, öperek içeri taşıdı Anıl'ı.

Sihirli Bakraç

Anonim masal *Türkçesi: Selma Erdoğan*

karşılaşmış.
Yaşlı kadın bir
bakraç
taşıyormuş.
Bakracı küçük
kıza uzatarak,
"Bu bakracı al,"
 demiş.

Ona,"Küçük
bakraç fokur-
da!" dediğinde
sana tatlı lok-
malar pişirecek.
Durmasını iste-
diğin zaman da
ona, "Küçük
bakraç, yeter,"
demelisin.

Bütün bu

olanlar küçük kıza da çok garip
gelmiş ama, bakracı alarak evine
dönmüş. Küçük bakracı masanın üzer-
ine koymuş ve karşısına geçerek,

"Küçük bakraç fokur-
da," demiş.

Birdenbire küçük
bakraç büyük bir
sevinçle fokur fokur
kaynamaya
başlamış. Küçük kız

Bir zamanlar, annesiyle yapayalnız
yaşayan küçük bir kız varmış.
Anne ve kızı çok fakirlermiş. Çoğu
zaman günlerini aç geçirirlermiş.

Yine böyle bir gün
küçük kız annesiyle
kendisine yiyecek bir
şeyler bulabilmek
umuduyla evden
ayrılmış. Derken yaşlı
bir kadınla

10 ve annesine günlerce yetecek kadar lokma pişirmiş.

Küçük kızın dışarıda olduğu bir gün, annesi kendi kendine deneme yapmak istemiş. Bakracı masanın üzerine koymuş ve, "Küçük bakrač fokurda!" demiş, lokma bakracı

denileni yapmış, fokurdamış ve köpürmeye başlamış. Öyle ki sonunda lokma bakracın kenarlarından taşmış. O zaman anne fokurdamayı durdurmak istemiş. İstemiş istemesine ama, doğru kelimeleri bir türlü hatırlayamamış.

Böylece küçük lokma bakracı fokurdamaya devam etmiş. Önce üzerinde bulunduğu masaya, oradan da yere dökülmüş. Çok geçmeden mutfağın her tarafı lokma olmuş. Kısa bir süre içinde de evin tamamı lokmayla dolmuş. Evin tamamını dolduran lokmalar pencerelerden ve kapılardan dışarı taşmış. Hızla avluya doğru akmış.

Avluyu da kaplayıp yol boyunca akarak köye kadar ulaşmış.

Artık bütün köye yetecek kadar lokma varmış. Ve hâlâ onu kimse durduramıyormuş.

Sonunda köyde lokmanın henüz ulaşamadığı yalnızca bir ev kalmış. Bu ev küçük kızın bulunduğu evmiş. Küçük kız pencereden bakınca, lokmanın sel gibi akarak geldiğini görmüş. Bütün gücüyle,

11

"Küçük bakraç, yeter!" diye bağırılmış.

Küçük bakraç bunu duyar duymaz durmuş. Fokurdamaktan vazgeçmiş. Fakat

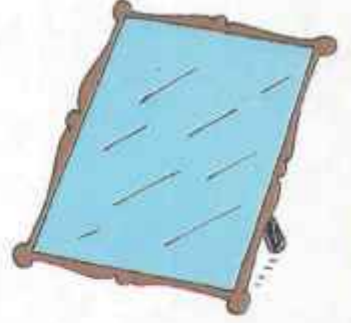
köydeki herkes evlerine dönebilmek için, evlerine giden yolları yemek zorunda kalmış.

Fatih Erdoğan

BABAM SAÇIMI KESTİ!..

Çocuktum ufacıktım,
Saçlarım çok uzadı.
Annem dedi: "Ne bu saçlar?
"Yakında yuva yapacak kuşlar!"

Babam dedi: "Üzmesin sizi bu haber,
Çünkü karşınızda duruyor bir usta berber."

Biraz yandan alınıp
Enseden toplanacak
Bıyık favori ve sakal
Olduğu gibi kalacak.

Hiç yoktur bu berberin sıkıntısı tasası
Bir tek bildiği var, şık şık eder makası...

Acaba biraz fazla mı kaçtı?
Sağdan soldan ölçü mü şaşı?

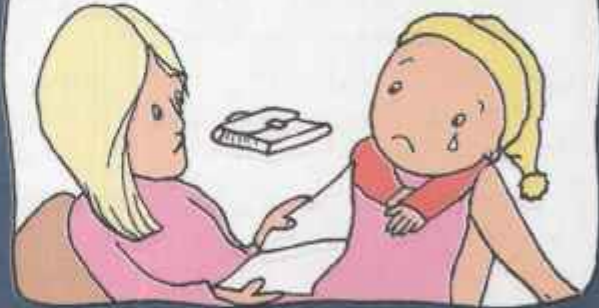
Ablam dedi:
"Okula nasıl gidecek?"
Babam dedi:
"Kolayı var,
külâhını giyecek."

Arkadaşlarım dedi: "O ne öyle başında?
"Bakın saçı dökülmüş, bu gencecik yaşında."

Anneciğim ne olur, azıcık bekleyeyim,
saçım uzasın da okula külâhsız gideyim...

Babam dedi: "Haydi yemek yiyelim,
çok acıktım bugün işte."
Annem dedi: "Çok garip,
sen külâh takmazdın yemekte..."

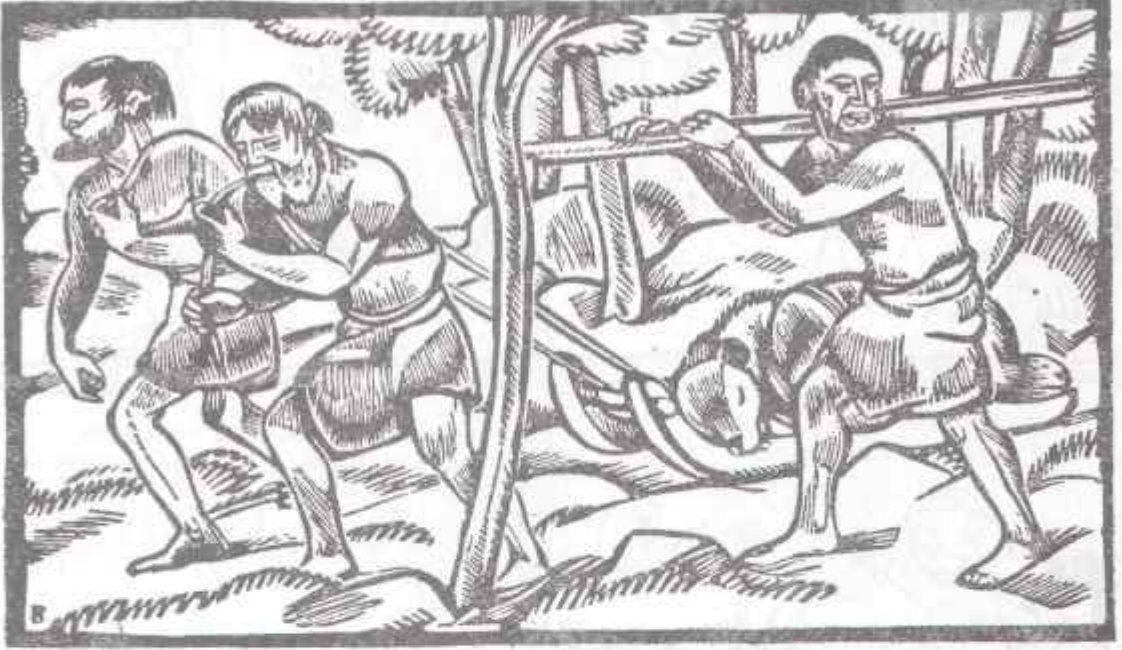

Babam dedi: "Sürpriz size!
Bu kez düzgün kestim işte..."

İNSANLIĞIN UZUN YOLCULUĞU

Kaynak: Keşifler ve icatlar ansiklopedisi. Resimler: Paul Boesch

14

ACIKTIĞINIZDA NE yapıyorsunuz? Büyüklerinizin kurduğu sofraya oturup yemeğinizi yiyorsunuz. Ya da yeterince büyükseniz, kendi yiyeceğinizi hazırlıyorsunuzdur. Bazılarınız da dışarda bir hamburgerciye filan gitmeyi yeğlersiniz herhalde. Taş devrindeki insanlar yiyeceklerini hayvan ve balık avlayarak, yabani meyve ve kökleri toplayarak elde ediyorlardı. Tarla sürmeyi bilmiyorlardı; madenleri işlemeyi, çömlekçilik ve dokumacılığı da. Giysi olarak vurdukları hayvanların derilerini kullanıyorlardı. Soğuktan korunmak için ağzı güneşin doğduğu yöne çevrili mağaraları seçiyorlar, yağmur ve kardan uzak kuytu köşelerde yaşıyorlardı. Ateşi kullanmayı öğrenmeleri çok şeyi değiştirdi. Artık etleri kızartmayı ve kışın ısınmayı öğrenmişlerdi. Ayrıca çömlek pişirmeyi, madenleri eritmeyi de ateşin keşfiyle öğrendiler. Bugün bulunan mağaralarda ocak izlerine rastlanır. Oysa bizim için ocağın düğmesine basıp yemeği ısıtmak ne kolay, değil mi? Yukarda ayı avından dönen ilk insanları, yanda da mağaralarında ateşte yemek pişirenleri görüyorsunuz.

Siz Hiç Devekuşu Gördünüz mü?

Gizem, ansiklopediye bakarken süslü püslü kuşu görünce:

"Anneciğim, şu kuşu bak. Sanki renk renk peruk takmış başına," dedi.

"Evet! Bacakları da çok uzun değil mi? Bu yüzden ona devekuşu demişler. En büyük kuşlardan biridir ama uçamazlar," dedim.

"O zaman ona neden devekuşu diyorlar?"

"Kuşların özelliğini taşıdığı için. Uçamıyor, ama saatte 60 kilometre hızla koşabiliyor.

"Uçamazlarsa ben de onlarla yarışabilirim," dedi Erman.

Saatte altmış kilometre koşması Erman için henüz soyut bir kavramdı.

Gizem:

"Sen arabayla yarışabilir misin?" deyince susmak zorunda kaldı.

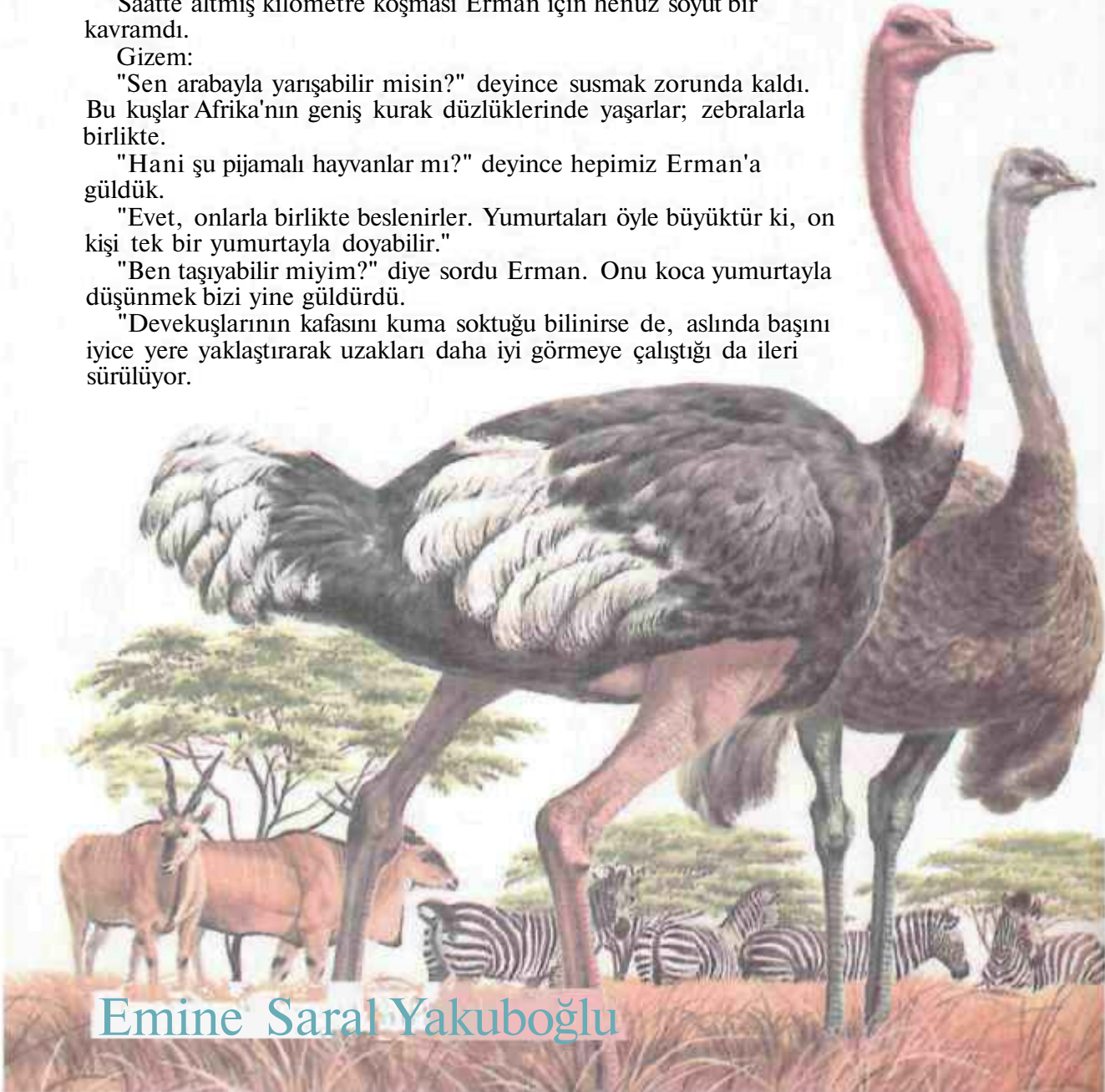
Bu kuşlar Afrika'nın geniş kurak düzlüklerinde yaşarlar; zebralarla birlikte.

"Hani şu pijamalı hayvanlar mı?" deyince hepimiz Erman'a güldük.

"Evet, onlarla birlikte beslenirler. Yumurtaları öyle büyüktür ki, on kişi tek bir yumurtayla doyabilir."

"Ben taşıyabilir miyim?" diye sordu Erman. Onu koca yumurtayla düşünmek bizi yine güldürdü.

"Devekuşlarının kafasını kuma soktuğu bilinirse de, aslında başını iyice yere yaklaştırarak uzakları daha iyi görmeye çalıştığı da ileri sürülüyor.

Emine Saral Yakuboğlu

Denizde Midesi Bulanan Kayık

Dilek Aykul Bishku

İlk sahibi Nurullah, Yakamoz'u kasabanın en güzel kayığı olsun diye özene bezene yaptırmıştı. İçini kırmızıya, dışını beyaza kendi elleriyle boyamış, kenarına da yine kırmızı bir çizgi çekmişti. Kendi yazısı güzel olmadığından adını tabelacının çırağına yazdırmıştı. Ona kalsa *Orfoz* koyacaktı teknenin adını. Ama tabelacının çırağı, "Yakamoz olsun," demişti. "Daha güzel. Kayığa da daha çok yakışıyor."

"Olsun," demişti Nurullah da. İyi ya, *Yakamoz* olsun. Hem yazacak olan o değil mi? Ne demekse bu *Yakamoz*, *Orfozdan* iki harf

Resimler: Bora Özen

fazla. Demek ki ben kârdayım."

Burnuna fiyakalı harflerle adı da yazıldıktan sonra sıra Yakamoz'un öteki kayıklarla birlikte denize açılmasına geldi. Nurullah pırıl pırıl kayığı ile göğsü kabararak asıldı küreklere. Asıldı asılmasına ya, biraz açılıp bir iki dalga aştıktan sonra bir gariplik sezdi kayığında. Yakamoz bir tuhaf sallanıyor, zar zor ilerliyor, diğer kayıklara yetişemiyordu. "Allah allah," dedi. "Bunun nesi var ki? Şekli mi bozuk, tahtası mı kötü? Bu kayıkta bir terslik var."

Gerçekten de bir terslik vardı. İnanılacak gibi değil ama zavallı Yakamoz'u deniz tutuyordu. Bu, bir kayık için olur talihsizlik değildi, ama olmuştu işte. Öteki kayıklar dalgaların üzerinde kayıp giderken Yakamoz'un içi fena oluyor, başı dönüyor, midesi bulanıyordu. Tabii, o zaman da başlıyordu yalpalamaya.

Balıkçı Nurullah çok öfkelenmişti. Motoru kurcaladı, döşemede tepindi ama bir faydası olmadı. Bu duruma bir türlü anlam veremedi. Sonunda baktı olmayacak, Yakamoz'u satmaya karar verdi.

"Yepyeni kayık, hem de sapasağlam. Açık denizde tüm kayıkları geride bırakır, en kocaman dalgaları bile hiç korkmadan aşar. Bundan iyisini dünyada bulamazsın," diye kırk yalan uydurdu ve Yakamoz'u Yusuf a sattı.

Yusuf da Nurullah gibi balıkçıydı. Eski kayığını kardeşini evlendirmek için satmış, bir süre başkalarının kayıklarında çalışmıştı. Şimdi de yeni bir kayık almaya çalışıyordu. Yakamoz'u pek beğendi. Hemen satın aldı.

Yakamoz yeni sahibini çok sevmiş, Nurullah'ın yalanlarına da çok kızmıştı. O yüzden birlikte denize açıldıklarında canını dişine taktı. Bu kez midesi bulanmayacaktı işte. Ne yapıp yapacak, dalgalara alışacaktı.

Önce her şey iyiydi, "Tamam," dedi, "Bu kez oluyor. O kadar zor da değilmiş." Yusuf da memnundu halinden.

Yakamoz suların üzerinde akarcasına gidiyordu. Sonra bir tuhaflik başladı. Yakamoz'u tüm çabasına karşı yine deniz tutuyordu. Zavalılık yalpalıyor, başı dönüyor, midesi bulanıyordu. Yusuf, geçer diye bekledi, düzelsin diye uğraştı, Sonra, "Aaa-aa," dedi. "Bu zavallıyı deniz tutuyor!" Yakamozun derdini anlamıştı.

Yakamoz utancından yerin dibine geçti. Ama Yusuf, önceki

sahibinin yaptığı gibi öfkelenip onu zorlamadı. Birlikte geri döndüler. Onu dalgakırana bağlayıp gitti. Yakamoz bütün kayıkların açıklarda çalıştıkları bu saatte süklüm püklüm kıyıda beklemeye koyuldu.

Aradan günler geçti, yanına kimse uğramadı. Ne arayanı oldu, ne de soranı. Öteki kayıklar gün batımlarında yorgun argın döndüler. Geceleri, o gün başlarından geçenleri anlattılar birbirlerine, fısıltılarla sahiplerini çekıştirdiler. Ertesi sabah erkenden kalkacakları için derin derin uyuyup dinlendiler. Yakamoz ise ne sözlerine karıştı, ne de

onlarla birlikte gülmeye cesaret edebildi. Bir köşede suçlu suçlu oturdu kaldı. Geceleri ise gözüne bir damla uyku girmede.

Sonra bir gün sahibi yanında genç bir adamla çıkageldi. Bu Salih'ti. Hem çok çelimsiz, hem de topaldı. Bu yüzden balıa gtrmezlerdi onu. Sıska ama güleç yüzlü bir delikanlıydı. Yakamoz'a şöyle bir baktı. "Demek bunu deniz tutuyor ha!" dedi "Olur şey değil." Ufak tefekliinden hiç beklenmeyecek gr bir kahkaha patlattı: "Harika, onu alıyorum!"

Yakamoz, "Salih balıa çıkamaz ki," diye düşündü. "Beni ne yapacak?" Ho kendisi de balıa çıkamıyordu, ama ne de olsa bir kayıktı ve Salih'in ne içine yarayacağını bir türlü kestiremedi.

Salih onu bir güzel süsledi. Burnuna küpe çiçeği saksısını yerleştirdi. İçine bir mangal attı, bir buzlua içecek ieleri doldurdu, kızaran balıkların mis gibi kokusu etrafa yayılınca da neşeli berrak sesiyle baırmaya baladı. "Haydee, balıklar taze, çıtır ıtır!"

İki aya kalmadı, Salih'in kayıında gle oynaya piirip ekmek arasında soanla sattıı balıkların n herkes duydu. Kasabanın ziyaretçileri Yakamoz'da balık yemeden gitmez oldular. Turistler birbirlerine "Mutlaka urayın," diyorlardı. "Yakamoz'daki balık ekmeğin tadı hiçbir yerde yok."

Yakamoz mutluluktan uçuyordu. Akam, kayıkların arasındaki sohbetlere artık o da katılıyor, onlara dalgakıranın gündüz hayatını anlatıyordu. Diğer kayıkların hiç bilmedikleri bir dünyaydı bu. Yakamoz'u ilgiyle dinliyor, bir gün önce kendilerinin yakalayıp getirdikleri balıklara neler olduğunu reniyorlardı. Kente gelen yabancılardan, onların türlü tuhafliklarından haberdar oluyor, bol bol gülüyorlardı. Onlar da açık denizi anlatıyorlardı Yakamoz'a.

Sabahları denize açılırken Yakamoz onları neeyle uurluyor, "Rastgele!" diyordu. "Gle gle gidip gelin. Salih'le bana taze balıklar getirin!"

Denize aılamayan Salih'in denize aılamayan balıkçı kayıı dalgakıranın kıpırtısız suyunda alabildiğine mutluydu.

Kimse duymadan, tıpkı sahibininkine benzeyen neşeli bir kahkaha patlattı Yakamoz.

BİLİM-OYUN

Fatih Erdoğan

Su
ne
renk?

ACAR: küçükken müthiş bir sütçüydü. Sütçü dediysen, mahalle mahalle dolaşıp süt satan sütçülerden değil. Siz de yani, aklınıza hemen de neler geliyor. Hiç gülesim yoktu. Şimdi birden siz öyle söyleyince Acar'ı sırtında süt güğümü, sokak aralarında "Süüüüt!" diye bağırırken düşündüm de ona gülüyorum. Sahi, şimdi öyle sokak sütçüleri yok galiba. Köylerde belki inekten taze sağılmış süt satan çiftçiler vardır, ama kentlerde kutu sütler daha yaygın.

"O sokak sütçülerinin çoğu süte su katardı," dedim Acar'a. "Sütün içine su koyduğunuz zaman bunu anlamanız pek kolay değil, çünkü süt beyaz su ise..."

Duraksadım.

"Hımmm... Su ne renkti? Su ne renkti?"

Acar bu basit sorunun cevabını vermeye bile yanaşmadı. Mutfığa gidip bir bardak su doldurdu ve karşımda lıkır lıkır içti.

"Denizler mavi," dedim Acar'a. "Öyleyse, su mavidir diyebilir miyiz?" Abant Gölü aklıma gelmişti. Ya da Göynük'teki Sünnet Gölü... Zonguldak'ta Yedigöller...

Ordaki göller yeşil miydi? Evet yeşildi. Su yeşil mi yoksa? Değildi çünkü avcuma doldurduğumda elimdeki su yeşil değildi. Ya ne renkti? Beyaz mı? Değil. Renksiz. O halde neden yeşil ya da mavi görünüyordu?

"Abant kıyıları çam ormanlarıyla kaplı," dedi Acar. "Suyu yeşil gösteren işte bu ormanlar. Mavi gösteren de mavi gökyüzü. Bu nedenle zaten hava kapalı olduğunda denizin rengi gri."

Bana mantıklı geldi. Su renksiz olduğu için sütçüler sütün içine karıştırmakta bir sakınca görmüyorlardı.

"Keşke sütçüler su yerine süte sıvı yağ karıştırsalardı," dedim. "Böylece sütü alanlar sütü bol yağlı bulunca sevinirlerdi."

Acar dik dik yüzüme baktı. Sonra bilgiç bilgiç, "Bir kere," dedi, "Çok yağ artık eskisi kadar sevilmiyor. İkincisi sütün içine su koyduğunda müşteri bunu her zaman anlamayabilir, ama sıvı yağ koyduğunda hemen foyan meydana çıkar!"

Çok yağ sevilmiyormuş... Şuna da bakın. Sanki sabah kahvaltısında yağlı reçelli ekmekleri birbiri ardınca mideye indiren o değil de, dedem. Yağlar bazı vitaminlerin vücutta emilmesini kolaylaştırıyormuş. İyi de bunun için biraz vitamin de almak gerekir, değil mi? Neyse ki meyva yemeyi seviyor.

"Hiç bile," dedim. "Sütçüler süte sıvı yağ karıştırabilirler ve bunu kimse anlamaz, nasıl anlayacaklar ki?"

"Anlarlar," dedi yine. Sonra bardağın dibindeki suyu da kafasına dikti.

Bu iş benim hoşuma gitmedi aslında. Çünkü bu bilim-oyun sorularını hep ben sorardım. Acar bir ay boyunca cevabını arar dururdu. Şimdi birden her şey tersine döndü. Bence olur! Sütün içine biraz sıvı yağ katarız, kaşıkla da iyici karıştırırız olur biter.

Olmaz mı?

Beni arayıp yardım edin, ama Acar evde yokken arayın da sizden yardım aldığımı anlamasın, olur mu?

Lıkır lıkır lıkır...

Bu ses de ne?Bilene bir bardak su... Şimdi arka sayfada süt içen kuşlara bir göz atın...

Süt içmeyi nasıl öğrendiler?

İngiltere'de eskiden süt şişelerinin ağzı balmumuyla kapatılmış. Kuşlar da gagalarını bu balmumuna batırmaya bayılmış. Bir gün bu kuşlardan biri gagasını fazla derine batırınca sütün tadını almış. Şimdi kuşlar tam yağlı kaymaklı sütle, diyet sütü bile ayırıyorlarmış, haberiniz olsun...

Mavibulut Yayınları

Artık Kendim Boyayabilirim Fatih Erdoğan
Artık Kendim Çizebilirim Fatih Erdoğan

*

Aç Tırtıl Eric Carle
Annem ve Ben Leyla Sakpınar
Kardeşim ve Ben Leyla Sakpınar
Babam ve Ben Leyla Sakpınar
Dedem ve Ben Leyla Sakpınar
Sevgi Kitabı Nuran Turan *Attila Akdeniz*
Anneme Neler Oluyor? Özlem Mumcuoğlu *Huban Korman*
Uyuyamıyor musun Küçük Ayı? Waddell *Firth*
Fili Yuttu Bir Yılan Fatih Erdoğan
Beş Beyaz Benekli Baykuş Bana Bakıyor Fatih Erdoğan
Pabucumun Bağı Çözüldü Fatih Erdoğan
Okula Geç Kaldım Fatih Erdoğan
Dedem Bana Düdük Yaptı Fatih Erdoğan
Geçiyordum Ugradım Fatih Erdoğan
Ablam Bana Dil Çıkardı Fatih Erdoğan
Sınıfta Kaldım Haberim Yok Fatih Erdoğan
Kuşumu Kim Kışkırladı? Fatih Erdoğan
Beş Beyaz Benekli Baykuşun Dönüşü Fatih Erdoğan
Korkunc Korkuluğun Korkusu Fatih Erdoğan
Saklambaç Oyunu Nuran Turan *Mıstık*
Hemen Şimdi, Neden Olmasın Aysel Kartal *Attila Akdeniz*
Yağmur Yatağımlı İslatınca Jülide Sevim Aysun *Yıldız Sünnetçioğlu*
Kim Korkar Gambliomdan Nuran Turan *Sibel Demirtaş*
Pofuduk Tembeller Ülkesinde İlda Delimenkanoğlu *Melek Öndün*

*

Pufpuf Ayı Bal Peşinde A. A. Milne *Shepard*
Pufpuf Ayı'nın Sıkışık Günleri A. A. Milne *Shepard*
Park Peri ve Belediye Başkanı Dilek Aykul Bishku *Betül Sayın*
Bayan Tutu Modaya Uyuyor Melek Güngör *Mustafa Delioğlu*
Gökyüzündeki Tuhaf Delik Dilek Aykul Bishku *Betül Sayın*
Bir Işık Bin Işık Handan Derya *Yıldırım Derya*
Halil'in Yeni Ayakkabıları Turan Akmgüç *İnceer*

*

Serdar'ın Öyküleri Nuran Turan *Fehim Hadimoğlu*
Serdar'a Öyküler Nuran Turan *Saadet Ceylan*
Serdar'ın Zaman Yolculuğu Nuran Turan *Mehmet Köyunoğlu*
Babaannemin Öykü Sepeti Nuran Turan *Saadet Ceylan*
Serdar'ın Rüya Kapanı Nuran Turan *Mustafa Delioğlu*
Nasreddin Hoca Eğlence Köyü Nuran Turan *Nazan Erkmen*
Nasreddin Hoca ve Serdar Nuran Turan *Nazan Erkmen*
Kapadokya'nın Sırları Nuran Turan *Nuri Abaç*
Gönül Kuşu Michal Snunit *Fatih Erdoğan*
Atatürk ve Serdar Dolmabahçe'de Nuran Turan *Fatih Erdoğan*

*

Küçük Prens Saint-Exupery
Uçurtmam Bulut Şimdi Sevim Ak *Behiç Ak*
Seni Seviyorum Coco Güngör Köknel *Emine İnkaya*
Penguin Tigi'nin Özlemi Melek Güngör *Mustafa Delioğlu*
Onu Seviyorum Fatih Erdoğan *Attila Akdeniz*
Sen Bir Kızılderilisin Hannes Janosch

Abartmayın canım!
O kadar da bekletmiş olamayız...

Kırmızıfare'nizin zamanında çıkması için
abone sayımızın artmasına yardımcı olun.
Bilgi: 0212-252 63 75